

TANÍTÁSOK — VÁZLATOK.

1942. október 2. hete.

Olvasmánytárgyalás.

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Pásztortűz. (Szalay László olvasmánya.)

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A múlt órán tárgyalt olvasmány számonkérése.

b) Áthajlás. Jártatok már kint a mezőn ősszel? Mit láttatok? Ne gondoljátok azonban, hogy olyan csúnya most a mező. Megvan ám az őszi mezőnek is a maga érdekessége, szépsége. Különösen este, mikor elcsöndesedik a vidék s meggyulnak a mezőn itt is, ott s a pásztortűzek... Kik ülnek körül? Mit csinálnak ezek a pásztorok még ilyen későn is a mezőn?

c) Célkitűzés. Kérdezzük meg egy olyan írótól, aki kint járt és megleste őket. Egy olvasmányt olvasunk, címe: Pásztortűz. Szalay László írta.

III. *Tárgyalás.* a) Az olvasmány bemutatása.

Pásztortűz.

A hűvös őszi éjszakában pásztortűzek ragyognak föl az égre. Olyanok, mintha földre szállott csillagok volnának.

Szent emléke a tűz minden igaz magyarnak. Ha pásztor, csósz, csikókat őrző gyermek legeltetés közt egymásra lelnek, tüzet raknak a néma éjszakában. Körbe ülnek és úgy mészálnak a lángba.

A tűz elriasztja a sötétséget. Ezer színben ragyognak a lángok, mint szőnyegekbe szótt tarka virágok. Elandalog a lélek rajtuk s fölszáll velük a föld porából a csillagok fényes világába.

A tűz bevilágítja a környéket: a nyügben ugrálva legelő lovakat, a néma fákat s az itt-ott megbujt alvó kis tanyákat.

A fiúk leülnek a tűz körül. Jó ideig csak gyönyörködnek a lángban, a pattogásban s a fölfelé szálló színes szikrákban. Nem beszélnek.

A csöndes éjszakában kolompszó hallatszik. Félénk hangja mind erősebben zendül. Minthogyha folyvást nőne bátorsága, amint a sötétségből a pásztortűz fényéhez közelít. Már hallatszik a nyáj tempa dobbanása s az öreg juhász terelő szava. S egyszercsak ott néz bele a lángba a riadt juhok megaranyozott feje.

A vén juhász öreg subát terít le a földre, miközben megszólal:

— Ugy lehet, esőt kapunk holnap!

— Honnan gondolja kigyelmed? — kérdezi az egyik barna legény.

— Honnan?... Hát csak emman, mert szörnyen hasogat a vállamban. A madarak a porban fűrödtek egész nap. A nap felhőben ment le. A holdvilág udvaros. A vérebek összebujtak. A békák könyörögve szólnak. Vízet ereszt a só. A szamár ordít. A macska álmos; nem vadászik. A kacsák sokszor néztek az égre. Ez mind esőre mutat.

Elhallgatnak a tűzbe nézve. A fáradt juhok lehevernek. A lovak lógó fejjel szundikálnak egyhelyben állva.

A pásztorok aztán egy darabig még meseszóval tartják ébren egymást.

A hunyó tűz alig pislog már. Elnehezül a szavak szárnya. Fönn a sötétkék égen gémelek, darvak szállnak beszélgetve.

A puli egyszeresak megmordul, bele a sűrű éjtszakába. De fölönfoggja a gazdája. Fáradt vándor lép a tűzhöz.

Előkerül a tarisznyából egy kis kenyér, kolbász, alma s a vándorlegény jóízűen falatozik.

Nem tesznek már többet a tűzre, hogy föl ne zavarják az alvókat. Hallgtava ülnek körben, csöndben. A pászortűz is lassan egészen elhal...

b) Az olvasmány által keltett élmények megbeszélése. (Hát milyen világot mutatott be itt az író? Tetszett? Miért? Láttatok már ti is pászortüzet? Stb.)

c) Az olvasmány olvastatása. Szómagyarázat.

d) Az olvasmány tartalmának elmondatása.

III. Összefoglalás.

OTT VAN VELED.

Ha jót teszel, ott van veled,
Dicséző szót suttog neked,
Megsímogat meleg kézzel,
Ő kíséretet nappal, éjjel.

Ha rosszat tesz eszed s kezed,
Akkor is csak ott van veled,
Kérdez, cáfol, üz, mar egyre:
Nem hajt álmot a szemedre.

A szívedben lakik mindig
És elkísér le a sírig.
Gondolkodjál, jól ismered:
Ez a lelkiismereted!

Móra László.

1942. október 1. hete.

Természeti és gazdasági ismeretek.

IV. OSZTALY.

A tanítás anyaga: A kutya.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A múlt órai anyag számonkérése.